

Výstup / hodnocení workshopu pro ředitele (nejen) PK JMK

12. 2. 2026, Moravská zemská knihovna v Brně

Účastníci: ředitelky/ředitelé pověřených knihoven (7/6) + ředitelky/ředitelé větších profesionálních knihoven JMK (8/5), metodika MZK a generální ředitel MZK

Lektorky: PhDr. Zuzana Hájková, Mgr. Lucie Macháčková

Workshop: Co chtít po regionálním/krajském metodikovi

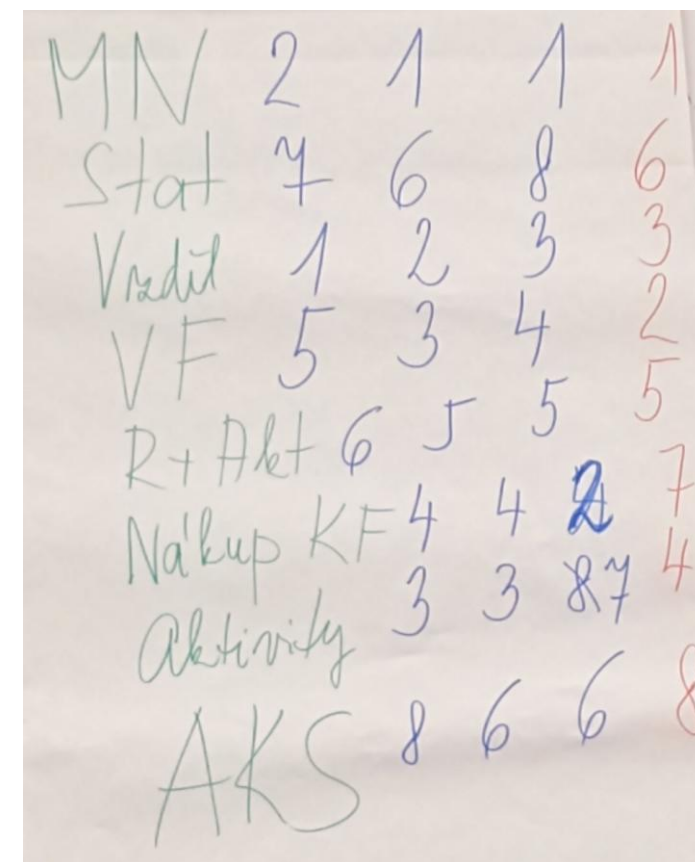
- Sjednotit v rámci JMK obsah práce metodika, potažmo RF; význam činnosti RF pro rozvoj knihoven v JMK.
- Noví (ale i stávající) ředitelé v PK – rozšíření obzoru, vzhled do činností RF i v jiných okresech.
- Pokus o revizi činností krajské metodiky v JMK. (Které služby chybí či jsou naopak zbytečné?)

Typy služeb	Poskytovatel	Periodicita
Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozbor	krajská knihovna, pověřené knihovny	Průběžně, metodická návštěva zpravidla 1 - 2x ročně v každé obsluhované knihovně provozované obcí v kraji
Statistika a hodnocení činnosti knihoven	krajská knihovna, pověřené knihovny	1x ročně v termínu daném zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě
Vzdělávání knihovníků, semináře, porady	krajská knihovna, pověřené knihovny	2x ročně porady ředitelů/pracovníků pověřených knihoven, 1x ročně porady knihovníků profesionálních obsluhovaných knihoven, 1x ročně porady, příp. semináře knihovníků neprofesionálních obsluhovaných knihoven
Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce, správa, revize a aktualizace	krajská knihovna, pověřené knihovny	Minimálně 2x ročně 1 soubor s minimálně 60 svazky, resp. 120 svazků ročně, akvizice, katalogizace
Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů	krajská knihovna, pověřené knihovny	Revize 1x za 5 let, dle plánu revizí pro obsluhovaný region, Aktualizace – průběžně, ideálně 1x za 3 roky
Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele knihovny (obce) a jejich distribuce	krajská knihovna, pověřené knihovny	Dodávání zpracovaných knihovních fondů pověřenou knihovnou dle uzavřené smlouvy, akvizice, katalogizace
Podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit	krajská knihovna, pověřené knihovny	Podle potřeby na základě smlouvy/na vyžádání, metodická pomoc, praktická pomoc
Servis automatizovaného knihovního systému (AKS)	krajská knihovna, pověřené knihovny	Dle plánu a aktuální potřeby, zaškolení, základní servis

Které služby pro obsluhované knihovny považujete za nejdůležitější? Ředitelé JMK

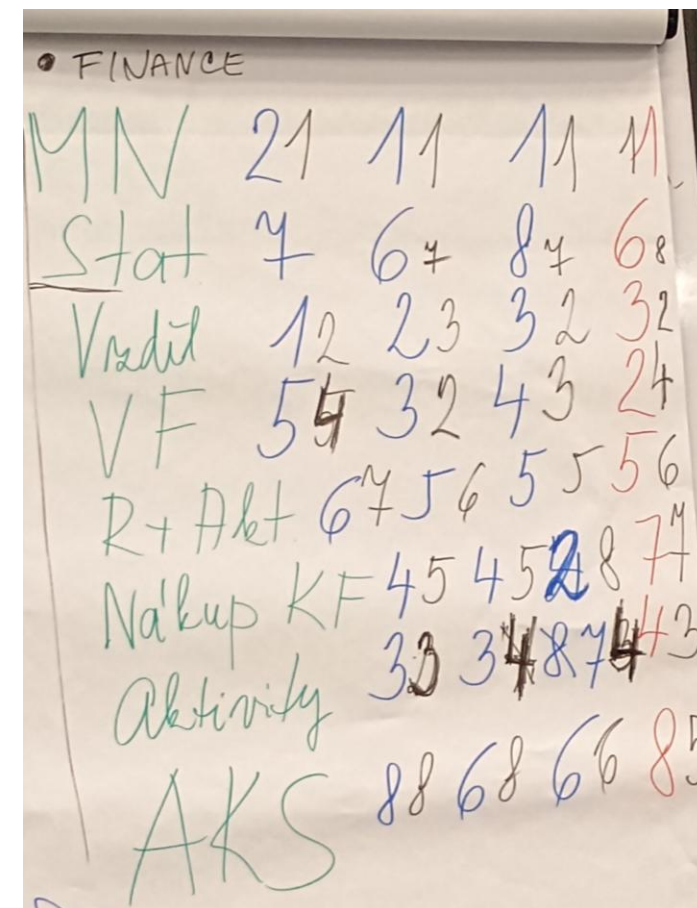
priorita	seřazení služeb pro obsluhované knihovny dle priorit
1	poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, rozbor
2	vzdělávání, semináře, porady
3	knihovní fondy z prostředků provozovatele (akvizice, katalogizace, distribuce, revize, aktualizace)
4	tvorba výměnných souborů
5	podpora vzdělávacích, komunitních a kulturních aktivit
6	pomoc při revizi a aktualizaci
7	statistika knihoven
8	servis AKS

MN	2	1	1	1
Stat	7	6	8	6
Vzděl	1	2	3	3
VF	5	3	4	2
R+Akt	6	5	5	5
Nakup	4	4	2	7
KF	3	3	8	4
Aktiv	3	3	8	4
AKS	8	6	6	8

Které služby pro obsluhované knihovny považujete za nejdůležitější? Finance

priorita	seřazení služeb pro obsluhované knihovny dle finančních priorit
1	poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, rozbor
2	vzdělávání, semináře, porady
3	tvorba výměnných souborů (4)
4	podpora vzdělávacích, kulturních, komunitních aktivit (5)
5	knihovní fondy z prostředků provozovatele (akvizice, katalogizace, distribuce, revize, aktualizace) (3)
6	pomoc při revizi a aktualizaci
7	statistika knihoven
8	servis AKS

Které služby pro obsluhované knihovny považujete za nejdůležitější? Metodika JMK

Metodika MZK	seřazení služeb pro obsluhované knihovny dle priorit	Metodika PK JMK
1	poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, rozborů	2
3	vzdělávání, semináře, porady	3
7	knihovní fondy z prostředků provozovatele (akvizice, katalogizace, distribuce, revize, aktualizace)	6
2	tvorba výměnných souborů	1
4	podpora vzdělávacích, kulturních, komunitních aktivit	5
5	pomoc při revizi a aktualizaci	4
6	statistika knihoven	8
8	servis AKS	7

Obsluhované knihovny

- Je efektivní obsluhovat knihovny, které nevykazují žádnou činnost nebo počet uživatelů je vzhledem k počtu obyvatel zanedbatelný?
- Pokud je knihovna i komunikace se zřizovatelem neefektivní, jak dlouho čekat na rozhodnutí takovou knihovnu neobsluhovat (bez ohledu na knihovní zákon, ten hovoří jasně)?
- Je dotace na výkon RF v krajích vypočítávána jen pro fungující knihovny?

Závěr:

- Zrušení knihovny je otázkou legislativy. Práce metodika je pouze doporučující.

Počet metodiků – máme jich dost?

- Jaké pracovní pozice v rámci RF v knihovně máte?
- Je podle vás počet zaměstnanců v rámci RF dostačující?
- Potřebujete pro výkon RF zvýšit počty zaměstnanců nebo jinou změnu?

Závěr:

- Vystala otázka, jaká je pracovní náplň knihovníka – metodika od jiného knihovníka. Je spousta knihovníků, u kterých pracovní náplň splňuje náplň knihovníka – metodika, ale nejsou zařazení do příslušné platové třídy.

Platy metodiků

- Jak máte metodiky zařazené do platových tříd?
- Daří se nám na pozici metodika obsazovat kvalifikované pracovníky?

Závěr:

- Zatřídění do platových tříd souvisí se zařazením knihovníka do platové třídy dle náplně uvedené v katalogu prací. Regionální knihovník – metodik, platová třída 10.

Metodické návštěvy v praxi

- Co by mělo být dle vašich dosavadních zkušeností hlavním obsahem metodické návštěvy?

Závěr: Zrychlit přísun informací o trendech. Analyzovat (plnění standardu VKIS) uvnitř JMK, ale i vně (porovnat s jinými kraji).

- Uved'te konkrétní typy činností a důvody, proč by měly být součástí metodické návštěvy.

Závěr: Nezaznělo.

- Jak vnímáte důležitost metodické návštěvy v obsluhované knihovně?

Závěr: Pro někoho společenské setkání, kde dojde ke shrnutí. Někteří ředitelé neví, jak v jejich knihovně funguje metodická návštěva – nemají k dispozici zápisy. Převážná většina účastníků (na pozici ředitelů) jsou v JMK s metodickými návštěvami spokojeni (krajská i regionální MN).

- Pokud je do knihovny pouze dovezen výměnný soubor, evidujete to jako metodickou návštěvu?

Závěr: Ne.

Podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních akcí

- Jaké konkrétní vzdělávací akce vám v rámci RF chybí pro vás jako PK?
- Závěr: Konkrétní vzdělávací akce přímo pro ředitele (KI NK ČR připravuje seminář pro začínající ředitele PK – pilotní seminář 17.-18.6., Litoměřice). Očekávají pokračování projektu SMART vzdělávání knihovníků.
- Jaké konkrétní vzdělávací akce vám v rámci RF chybí pro obsluhované knihovny?
- Závěr: Nezaznělo.
- Jak by měla vypadat konkrétně jejich organizace a realizace?
- Závěr: Nastavit systém NK školí krajské knihovny a ty dále pověřené knihovny, pověřené proškolují obsluhované knihovny (hierarchický systém).

Výměnný fond – budování + cirkulace

- Které dokumenty vám ve výměnných souborech pro obsluhované knihovny chybí?
- Jaké dokumenty žádají vaše obsluhované knihovny?
- On-line půjčování e-knih a e-audioknih v obsluhovaných knihovnách z finančních prostředků na RF? Jaký je váš názor? Měly by o tuto službu obsluhované knihovny zájem? – Tato služba je závislá na plné automatizaci knihovny.

Stáže pro začínající metodiky PK

- Chceme metodikům PK nabídnout možnost stáží?
- Kam? Na jak dlouho?
- Kdo má být garantem stáží?
- Školitel/lektor – umíme ho odměnit?
- Školitel/lektor – struktura stáže / jaké znalosti či zkušenosti chceme, aby předal?

Závěr: Stáže jsou zaznamenány v [Koncepti rozvoje regionálních funkcí knihoven v Jihomoravském kraji v letech 2021 – 2027](#)

Závěrečné desatero generálního ředitele MZK

1. Ve vztahu k rozpočtu RF je třeba provést návrh struktury/způsobu čerpání v kontextu podpory aktivit mimo výměnný fond.
2. Je třeba provést revizi komunikační propustnosti o obsahu a plánu návštěv realizovaných v rámci RF. MZK by měla zesílit „konzultační přítomnost v regionu, aby se seznámila s běžným provozem v JMK knihovnách.
3. Je třeba zorganizovat setkání s metodiky z pověřených knihoven a seznámit je s výsledky proběhlého jednání k tématu metodik. (Splněno.)
4. Revize nákupu výměnných fondů a objemu/obsahu – co patří do výměnného fondu (knihy, hry...).
5. Zahájení prací na přípravě nové koncepce RF v JMK (společné aktivity s řediteli PK).
6. Revize skutečných kapacit metodiků hrazených z rozpočtu RF a jejich činnosti, popř. činnosti jiných zaměstnanců placených z RF.
7. Vytvořit „mechanismus“ poptávky po vzdělávacích aktivitách pro vzdělávání knihovníků, metodiků, odborných pracovníků knihoven v JMK.
8. Výraznější koordinace výkonu RF v JMK s KI NK ČR.
9. Stínování a příklady dobré praxe napříč regionem a regiony, stáže, komunikační síť.
10. Metodická návštěva není kontrola, ale součást vzájemného partnerství a obohacování předpokladů pro spolupráci i pro činnost.